

Sygn. akt V KS 25/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **D. B.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 284 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2020 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu

skargi na wyrok kasatoryjny Sądu Okręgowego w S.

z dnia 26 czerwca 2020 r., sygn. IV Ka (...)

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt VI K (...)

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

1. oddala skargę,

**2. obciąża oskarżonego kosztami postępowania
skargowego.**

UZASADNIENIE

D. B. został oskarżony o to, że w dniu 9 lipca 2016 r. w S. w sklepie B. przy ulicy P. dokonał przywłaszczenia fotelika samochodowego do przewozu dzieci firmy J. wartości 699 zł na szkodę G. W., tj. o czyn z art. 284 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w S., wyrokiem z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt VI K (...) uniewinnił oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora, Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 26 czerwca 2020 r. uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w S. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Ze skargą na wyżej wskazany wyrok kasatoryjny wystąpił obrońca oskarżonego zarzucając obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to art. 454 § 1 w zw. z 437 § 1 i 2 w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez niezasadne uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w S. z 9 maja 2019 r. w sprawie o sygn. akt VI K (...) i przekazanie sprawy oskarżonego D. B. do ponownego rozpoznania, podczas gdy w sprawie nie zachodziła potrzeba ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, oskarżony nie wypełnił swoim zachowaniem znamion przestępstwa przywłaszczenia, wobec czego brak jest podstaw do wydania wyroku skazującego, a przesłanką dla uchylenia wyroku nie mogła być jedynie odmienna (a jednocześnie nietrafna) ocena Sądu odwoławczego co do zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i przeświadczenie tego Sądu o wydaniu wyroku przez Sąd I instancji z obrazą art. 7 k.p.k.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę Prokurator Rejonowy [...]w S. wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się niezasadna.

Zgodnie z art. 539a § 1 k.p.k., nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi od wyroku sądu odwoławczego można wnieść, gdy wydanie na etapie postępowania apelacyjnego orzeczenia o charakterze kasatoryjnym naruszało art. 437 k.p.k. lub też, gdy przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. Rozpoznanie skargi musi zatem ograniczać się do zbadania, czy zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 § 1 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego oraz, czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.).

Niedopuszczalne natomiast jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. samodzielnie i ponownie oceniał, czy zachowanie oskarżonego wyczerpuje

znamiona zarzucanego czynu zabronionego, doszedł do odmiennych wniosków i z tego powodu uchylił zaskarżony wyrok (zob. postanowienie SN z 10.02.2017 r., IV KS 6/16). W postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi od wyroku sądu odwoławczego Sąd Najwyższy nie może więc oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania wyroku zmieniającego - nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceniania materiału dowodowego przedstawionego w sprawie - rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych. Interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy (zob. postanowienie SN z 5.07.2018 r., V KS 15/18).

Zakres przyznanych ustawowo uprawnień Sądu Najwyższego, wynikający z art. 539a § 3 k.p.k. jest zatem bardzo wąski i wykluczone jest badanie w tym trybie prawidłowości ocen sądu odwoławczego z punktu widzenia zasad określonych w art. 7 k.p.k. i wkraczanie w sferę obejmującą ustalenia faktyczne, czy prawną ocenę czynu zarzucanego oskarżonemu.

Zabieg, jakiego w sprawie dokonał obrońca formułując zarzut skargi, miał stworzyć pozory naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art. 437 § 2 *in fine* k.p.k., co – od strony formalnej – mieści się w granicach art. 539a § 3 k.p.k. Jednak przeprowadzona przez Sąd Najwyższy analiza pisemnych motywów wyroku Sądu *ad quem* przeczy sugestii, jakoby powodem uchylenia zaskarżonego wyroku była wyłącznie „konieczność przeprowadzenia ponownej oceny dowodów”, do czego odwołał się obrońca z powołaniem na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2020 r., I KS 2/20.

W rzeczywistości, na co wskazują obszerne motywy zaskarżonego wyroku, Sąd odwoławczy dokonał ponownej, bardzo szczegółowej oceny depozycji oskarżonego w kontekście całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, której przytaczanie jest zbyteczne. Kluczowa natomiast jest konkluzja, że „całościowa ocena zachowania oskarżonego, gdy weźmie się należycie pod uwagę wszystkie jego aspekty zarówno podczas pobytu w sklepie 9 lipca 2016 r., jak i późniejsze w osobistym kontakcie z pracownikiem sklepu, wymianę korespondencji mailowej z pełnomocnikiem pokrzywdzonej, jak również postawę procesową

oskarżonego w toku dochodzenia, uprawniać może do zgoła innych wniosków niż wyciągnął Sąd Rejonowy”.

Powyższe stwierdzenie, poprzedzone rozbudowaną argumentacją nakazuje przyjąć, że powodem uchylenia zaskarżonego wyroku było uznanie, iż stwierdzone mankamenty w sferze oceny zgromadzonych dowodów nie upoważniały do uniewinnienia oskarżonego. To zaś, wobec wyrażonego w art. 454 § 1 k.p.k. zakazu *ne peius* i niestwierdzenia w sprawie tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych, musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Oceny tej nie zmieniają wskazania wyrażone w pkt. 5.3.1.4.1. oraz 5.3.2. formularza uzasadnienia, wyłącznie podkreślając jej zasadność.

W postępowaniu prowadzonym po uchyleniu wyroku, w tym także gdy konieczność taka wynika z art. 454 § 1 k.p.k. Sąd *meriti* nie jest zwolniony z obowiązku przeprowadzenia wnikliwej i rzetelnej, zgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, skoro ta przeprowadzona uprzednio nie spełniała wymogów stawianych poprzez art. 7 k.p.k., co wykazał i odpowiednio uzasadnił Sąd Okręgowy. W tym kontekście za oczywiście błędną uznać należy sugestię skargi, jakoby „Sąd Okręgowy błędów w procedowaniu przez Sąd Rejonowy się nie dopatrzył”.

Za całkowicie bezzasadne uznać natomiast należy wypowiedzi dotyczące rzekomo nieuprawnionej ingerencji w swobodę orzeczniczą Sądu *meriti*, albowiem obowiązujący model procesu karnego nie wyklucza możliwości weryfikacji przez sąd odwoławczy sposobu dokonywania ocen i ustaleń sądu I instancji w płaszczyźnie podniesionego w apelacji zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. Nawet gdyby doszło do przedstawienia w uzasadnieniu wyroku sądu *ad quem* zawoalowanych przekonań, czy sugestii wprost odnoszących się do winy oskarżonego, który w pierwszej instancji został uniewinniony, nie są one wiążące dla sądu, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpoznania (art. 8 § 1 k.p.k.). Sąd *a quo* obowiązany jest natomiast kierować się zapatrywaniami prawnymi i wskazaniem sądu odwoławczego co do dalszego postępowania, które to z kolei mogą dotyczyć wyłącznie dowodów i innych czynności, które powinny być przeprowadzone, lub

okoliczności, które należy wyjaśnić (art. 442 § 3 zdanie 1 i 2 k.p.k.). Wykluczone jest, by wskazania sądu odwoławczego dotyczyły sposobu oceny poszczególnych dowodów (art. 442 § 3 zdanie trzecie k.p.k.). Ciężar dostosowania się do tychże wskazań spoczywa w pierwszej kolejności na sędzie, któremu przekazano sprawę, zaś naruszenie powinności w tym zakresie stanowi względną przyczynę odwoławczą – obrazę przepisów postępowania, to jest art. 442 § 3 k.p.k. (zob. np. wyrok SN z dnia 15 listopada 2007 r., II KK 62/07).

Należy jednak silnie zaznaczyć, że prawidłowość formułowania przez sąd odwoławczy zapatrywań prawnych i wskazań co do dalszego postępowania, w tym także w aspekcie samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego, nie stanowi przedmiotu kontroli Sądu Najwyższego w trybie skargowym. W przepisie art. 539a § 3 k.p.k. nie zawarto bowiem odesłania do art. 442 § 3 k.p.k.

Wszystkie powyższe okoliczności przesądzają zatem, że w sprawie zaistniał ustawowo określony powód wydania wyroku kasatoryjnego.

Dlatego należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.